

Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan lakkauttaminen

Sivistyslautakunta 12.12.2023 § 127

Valmistelija: varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio, p. 040 504 2139.

Laukaan kunnanvaltuusto on kokouksessaan 25.9.2023 § 37 hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman. Talouden tasapainottamisohjelman toimenpideesityksenä on varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan lakkauttaminen. Tasapainottamisohjelman yhteydessä on tehty vaikutusten arviointi, jossa näkökulmana on painottunut erityisesti lapsivaikutusten arviointi.

Varhaiskasvatuksen tuottamaa kerhotoimintaa järjestetään tällä hetkellä neljässä taajamassa Leppävedellä, Vihtavuorella, Kirkonkylällä ja Lievestuoreella. Kerhotoiminta on tarjonnut vaihtoehtona päiväkotitoimintaa tai perhepäivähoidon erityisesti tilanteissa kun vanhempi on kotona pienemmän sisaruksen kanssa. Kerhotoiminta ei ole sulkenut pois oikeutta kotihoidon tukeen.

Kerhotoimintaa on järjestetty sekä yksityisesti palvelurahalla että viime vuosina kunnallisena kerhotoimintana. Kerhotoimintaan on ollut mahdollista osallistua 1-3 päivänä viikossa. Kerhotoiminta on ollut kestoltaan noin 3-4 h kerrallaan ja kerhopäivä on sisältänyt lämpimän lounaan lisäksi toimimista omassa vertaisryhmässä leikki- ja kaveritaitoja harjoitellen sekä ohjattuun pedagogiseen toimintaan osallistumista. Kerhotoimintaan on ollut mahdollisuus osallistua 2 ikävuodesta alkaen 1-3 päivää viikossa.

Sivistyslautakunnan päätöksillä 15.12.2020, § 102, 11.1.2021, § 6 sekä 13.12.2022 § 124 kerhotoiminta on ollut asiakkaille maksutonta. Maksuttoman kerhotoiminnan kustannukset ovat vuodessa olleet n. 25.000 euroa vuodessa kerhotoiminnana järjestämiskustannuksen lisäksi. Maksuttoman kerhotoiminnan vetovoimatekijöitä on edistetty tällä tavoin viime vuosina, sillä kerhotoiminta on ollut kustannustehokas tapa tuottaa osa-aikaista varhaiskasvatusta. Kerhotoiminnan kokonaiskustannukset ovat olleet n. 3500 euroa/lapsi/vuosi. Vastaavasti kokoaikainen varhaiskasvatuspaikka maksaa Laukaan kunnassa tällä hetkellä noin 17.319 euroa alle 3- vuotiaalta lapselta ja 9897 euroa yli 3- vuotiaalta lapselta. Osa-aikaisen varhaiskasvatuspaikan kustannukset ovat noin 8600 euroa vuodessa alle 3-vuotiaalta lapselta ja 4950 euroa yli 3-vuotiaalta lapselta.

Kerhopalvelujen käyttäjämäärä on ollut vuonna 2018 noin 109 lasta vuodessa, vuoden 2018 kerhon kokonaiskustannukset ovat olleet 161.000 euroa. Kerhoihin osallistujien määrä on pudonnut viime vuosien aikana siten, että vuonna 2022 kerhoihin osallistui noin 60 lasta vuodessa, ja vuonna 2023 noin 50 lasta. Kerhotoiminnan järjestämiskustannukset kunnalle olivat vuonna 2022 noin 176.510 euroa vuodessa ja vuodelta 2023 noin 142.000 euroa. Kustannuslaskelmaan vuosien 2022 ja 2023 osalta sisältyy maksuttoman kerhotoiminnan osuus 25.000 euroa.

Kunnalla on velvollisuus varhaiskasvatuslain 2018/540 5 §:n mukaan järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Odotettavissa on, että osa kerhotoiminnassa olleista siirtyy varhaiskasvatuksen muiden toimintamuotojen piiriin ja tilannetta tullaan

seuraamaan tiiviisti. Kerhotoimintaa on tällä hetkellä tarjolla myös Laukaan seurakunnan järjestämänä Kirkonkylällä, Leppävedellä ja Lievestuoreella, jolloin halukkailla on mahdollisuus hakeutua myös näiden palvelujen käyttäjiksi.

Kerhotoiminnan lakkauttamisesta on tehty erillinen suunnitelma viranhaltijatyönä, jossa on arvioitu varhaiskasvatuspaikkojen tilannetta ja riittävyttä kahden seuraavan vuoden aikana. Hoitopaikkatilanne on haastavin Leppäveden alueella, johon kohdistuu palvelutarpeen kasvua tulevana vuosina. Suunnitelma kerhotoiminnan lakkauttamisesta on käyty läpi kerhotoiminnasta vastaavien viranhaltijoiden ja palveluntuottajien kanssa 9.11.2023 pidetyssä palaverissa.

Suunniteltaessa kerhotoiminnan lakkauttamista on aikataulusyistä ja toiminnan luonteesta johtuen päädytty esittämään lakkauttamista vaiheittain toimintakauden päättyessä, jolloin kerhotoiminnassa olevilla asiakasperheillä on mahdollisuus varautua asiaan tammi-helmikuussa tapahtuvan keskitetyn varhaiskasvatushaun tai keväällä tapahtuvan seurakunnan kerhohaun yhteydessä perheen tarpeen ja tilanteen mukaan.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Jussi Silpola
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää lakkauttaa varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan seuraavan aikataulun mukaan: Lievestuoreen, Vihtavuoren sekä Kirkonkylän kerhojen viimeinen toimintapäivä on 31.5.2024. Leppäveden kerhotoiminta jatkaa toimintaansa ajalla 1.9.2024-31.5.2025 ja Leppäveden kerhotoiminnan viimeinen toimintapäivä on 31.5.2025.
Päätös	Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti lisätä päätökseen toimenpide-ehdotuksen: Koska kerhotoiminnan lopettamispäätös perustuu kunnanvaltuuston päättämään sopeutusohjelmaan, sivistyslautakunnan on pantava päätös toimeen. Sivistyslautakunta kuitenkin seuraa tämän päätöksen talousvaikutuksia ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia asiaan liittyen.
Sivistyslautakunta 24.09.2024 § 87 902/12.07.00.00/2023	
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää lakkauttaa Leppäveden kerhotoiminnan 1.9.2024 alkaen. 1.9.2024 mennessä Leppäveden kerhotoimintaan ilmoittautuneille kolmelle lapselle palvelu osa-aikaisesti on maksutonta ajalla 1.9.2024-31.5.2025.
Päätös	Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.
Selostus	Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan lakkauttaminen on osana Laukaan kunnan tasapainottamisohjelmaa, josta Laukaan kunnanvaltuusto on päättänyt 25.9.2023 § 37. Sivistyslautakunta on päätöksellään 12.12.2023 § 127 päättänyt tämän talouden tasapainottamisohjelman osan toimeenpanosta ja aikataulusta. Talouden tasapainottamisohjelman mukaisena säästötavoitteena on ollut vuosille 2024-2025 yhteensä 150.000 euroa kerhotoiminnan lakkauttamisesta.

Kerhotoiminnan suunnittelun yhteydessä elokuun 2024 aikana on käynyt ilmi, että kerhotoimintaan on toimintakaudelle 2024-2025 ilmoittautunut vain kolme lasta. Ryhmän koko on niin pieni, että toimintaa ei voida järkevällä tavalla toteuttaa, eikä tämä olisi taloudellisesti järkevää. Tästä syystä on päädytty päätösesityksen mukaiseen esitykseen kerhotoiminnan lakkauttamisesta jo tässä vaiheessa. Kerhotoimintaan Leppävedelle 1.9.2024 mennessä ilmoittautuneille perheille on tarjottu osa-aikaista hoitopaikkaa Leppäveden päiväkodin ryhmistä, jolloin lapset sijoittuisivat omaan ikätason mukaiseen ryhmään eikä erillistä kerhotoimintaa tällöin perustettaisi. Sivistyslautakunta on 11.6.2024 § 64 päättänyt kerhotoiminnan maksuttomuudesta perheille toimintakaudelle 2024-2025 Leppäveden kerhotoiminnan osalta. Tämä päätös esitetään jäävän voimaan maksuttoman osa-aikahoidon osalta näille edellä mainituille kolmelle lapselle, sillä perheet ovat edellä mainitun päätöksen ja tiedottamisen pohjalta hakeutuneet käyttämään palvelua.

Kaiken kaikkiaan kerhopalveluista on siirtynyt noin 70% lapsista varhaiskasvatuksen muiden palvelujen piiriin kuluneen vuoden aikana kerhotoiminnan lakkauttamisen myötä. Kerhopalvelujen lakkauttamisesta on tullut palautetta varhaiskasvatuspalveluihin kuluneen vuoden aikana sekä suoraan asiakaskunnalta sekä kerhojen järjestäjiltä. Palautteista on käynyt ilmi, että kerhopalvelu on palvellut asiakaskuntaa hyvin, vastaten osa-aikaisiin hoidontarpeisiin ja lapsen vertaissuhteiden kehittymiseen. Kerhopalvelu on tarjonnut laadukasta pedagogista toimintaa, jota perhe on voinut hyödyntää 2-5-vuotiaille lapsille, tyypillisimmin ollessaan kotona pienemmän sisaruksen kanssa, jolloin hoidon tarve ei ole vielä ollut kokoaikainen ja varhaiskasvatukseen on voinut totutella vähitellen.

Kerhotoiminnan kustannukset ovat olleet noin 3.500 euroa/lapsi vuodessa. Vastaavasti lapsen varsinainen hoitopaikka on kustannuksiltaan tällä hetkellä noin 10.500 euroa/v yli 3-vuotiaan, ja noin 16.000 euroa/v alle 3-vuotiaan lapsen osalta vuodessa. Kerhotoiminnasta varhaiskasvatuksen varsinaisille hoitopaikoille on siirtynyt noin 40 lasta. Tämä on edellyttänyt edellä mainitun palvelun tuottamishintojen lisäksi äkillisesti uusien tilojen perustamista, koska varhaiskasvatuspalvelun järjestämiselle on laissa määritetyt määrääjat.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Jussi Silpola
Valmistelija	Varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio, p. 040 504 2139.
Liitteet	
Oheismateriaali	